

[Holstein.]

rømmelse til Sandheden og halve Indrømmelse til Vanviddet nu, takket være Socialdemokraterne, er blevet Folkevillie her i Landet, synes jeg alligevel ikke, at de Herrer, naar de selv har vurderet det saaledes, skulde bebrejde os forsvarsvenlige Politikere, at vi søger at gøre Folkevillien til en hel Indrømmelse til Sandheden og en hel Indrømmelse til Fornuften.

Det er det, vore Bestræbelser gaar ud paa, og vi havde haabet og ventet, at selve Landets højtærede Udenrigsminister vilde tillægge det en vis Betydning, hvad der er udtalt af fremstaaende udenlandske Politikere og militære Autoriteter i Stormagtsstater, hvis Forhold og Interesse i hvert Fald ikke kan være Danmark ganske ligegyldige, og hvis Forhold jeg formoder den højtærede Udenrigsminister og hans Partifæller — i Modsætning til de paagældende Politikere, hvad Danmark angaar — har et glimrende og indgaaende Kendskab til.

Vi havde ventet, at den højtærede Minister vilde tillægge disse Udtalelser Betydning, men han siger simpelt hen, at vel maa han indrømme, at han tror ogsaa ligesom jeg, at de paagældende Stater diplomatisk set er vel betjent i Øjeblikket her i København, at der sendes god og klar Besked paa Grundlag af godt Kendskab til vore Forhold ind til de paagældende Udenrigsministerier og Regeringer, men siger den højtærede Udenrigsminister, derfra maa man ikke slutte til Politikerne.

Naa ja, i dette Tilfælde drejer det sig om en tidligere engelsk Udenrigsminister, som dog maa antages i sit Udenrigsministerium, naar han beskæftigede sig med nordiske Spørgsmaal og Østersøspørgsmaal, selv om han ikke har læst det alt sammen, saa i hvert Fald maa antages at have haft Tjenestemænd til sin Disposition, som sikkert og klart og let kunde sætte ham ind i det væsentlige. Det er jo saaledes i Storpolitik og i Diplomati, at det er ikke altid den store Viden, der gør det, men det er tidt en instinktiv Forstaaelse, det, som det ærede Medlem Hr. Moltesen kaldte politisk Sans og politisk flair — hvilket ikke altid falder sammen med Viden og med Forstand.

Men dernæst siger den højtærede Udenrigsminister, at naar fremmede Politikere eller Militærautoriteter udtaler sig til Gunst for et dansk Forsvarsberedskab, i militær Forstand og ikke i politimæssig Forstand, saa er det kun, fordi de ønsker, at Danmarks Forsvarsberedskab vil blive sat ind i en kommende Krig paa deres Stats Side. Jeg ved nu ikke, om den Bemærkning er diplo-

matisk klog, alene af den Grund, at den ikke behøver at være rigtig. For hvis der er Tale om et Ønske, saa kunde jo Ønsket blot være det, at Danmark vil forsvare sig selv saa virkningsfuldt, at det har nogenlunde Sikkerhed for ikke at blive en tilfældig Kastebold mellem krigende Stormagter. Og det er jo noget andet end et positivt Ønske om, at vi kun skulde indrette vort Forsvar paa at støtte den bestemte Stat.

Den højtærede Udenrigsminister udtaler dernæst, at samtidig med at han i sin Tid har udtalt — og det har han jo udtalt gentagende før Krigen —, at en Stormagtskrig var ganske usandsynlig og overordentlig usandsynlig, har han dog erkendt Muligheden af en saadan Krig. Ja, men den Erkendelse er ikke saa meget værd, naar man ikke regner med Sandsynligheden, og naar Erkendelsen af Muligheden ikke giver sig praktisk Udslag i de politisk og militære Forberedelser, som burde træffes med Hensikts paa en saadan Mulighed og Sandsynlighed.

Og at den højtærede Udenrigsminister ikke har regnet med Muligheden som en praktisk Sandsynlighed, det fremgaar saa klart af, at vi var overmaade daarligt forberedt, da Krigen brød ud i 1914, saaledes at vi hverken til Geværer eller Artilleri havde Ammunition for mere end ganske faa Dage, skont vi havde saa stort et Militærberedskab, som vi havde den Gang. Og endelig synes jeg ogsaa, den højtærede Udenrigsministers tidligere Kollegas Udtalelser om, at han, lige op til Krigen blev erklæret, var haardnakket Stormagtskrigsbenægter, gør det forklarligt, at den danske Regering var saa raadvild, som den var i de første Augustdage og den 5. August i Særdeleshed. Men naar en Regering er saa raadvild og saa vaklende og træffer saa forskelligartede Dispositioner i Løbet af faa Dage under en Stormagtskrigssituation, som er i særlig Grad prekær for ens eget Land, ja, saa viser det netop, at denne Regering ikke praktisk politisk har regnet med denne Mulighed, for ellers kunde den ikke være saa usikker og saa vaklende i sine Dispositioner.

Men jeg drager ikke Fortiden frem for at søge at drille eller være ubehagelig imod den højtærede Udenrigsminister, for at søge at fange ham i hans egne selvmodsigende Udtalelser. Jeg gør det, fordi Fortiden er det eneste Grundlag for vore Dispositioner med Fremtiden for Øje. Det er Erfaringerne og Erindringerne om Fortiden og Kendskabet til Nutidens Forhold,